

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.
Pe jumătate de an 4 cor.

Pentru România și alte
țări străine pe an 10 cor.

—
Un număr singuratic
10 fileri.

PROGRESUL

Redacția și Admini-
strația Nr. 817.

—
Telefon Nr. 29.

—
Apare în fiecare
Sâmbătă.

—
Inserate după învoială.

—
Manuscrise nu se
înapoiază.

Binefacerea și recunoștința.

A dat odată prinz mare ființa cea mai înaltă adecă Dumnezeu, cum am zice noi, zice Turgenjew. Și a invitat la acest prinz mare toate virtuțile din lume. Rînd pe rînd veniră toate una mai frumoasă decît alta și toate se cunoșteau. Dar obsearvă stăpînul casei că apar odată două virtuți, mai frumoase decît toate celelalte și nu se cunosc una pe alta. Repede merge și le reprezintă: Binefacerea — Recunoștința.

De cînd e lumea există și binefacere și recunoștință dar nu s'au întîlnit pe pămînt, zice panteistul Turgenjew.

Sînt stări sufletești și mai desordonate, cari nici pomenirea binefacerilor nu o suportă și consideră de ofență chiar pomenirea vremilor de infirmitate avizată la sprijin. În considerația acestui millieu fiu la simțiri ne servim de subiectul de salon a lui Turgenjew, ca să stăm la nivelul pretențiilor zilelor noastre.

Recunoștința e o frază în mentalitatea acestor oameni, cu care onorează pe cine ia căzut tronul la inimă și-l face pe acela cavalier al ordului inimei sale, îngrijindu-se însă bine ca alesul inimei sale să fie om de chilipir, ear nu un rigid moralist. Cel ce se zbuciumă să îmbrace pe cel gol și să sature pe cel flămînd, rămînă la păsula lui ca o cenușotcă, căci pe el e bizuită

numai bucătăria vieții. Și numai atunci să iasă de acolo, cînd se mai înecă cineva în valurile vieții ca să-l scoată și să-l pună earăși în picioare dacă se poate chiar mai sus de cum a fost. După aceia poate merge earăși să scrume pămîntul ca să îplinească poruncile: pe cel gol să-l îmbrace, pe cel flămînd să-l sature.

Și sînt mulți goi și flămînzi: unul orfan, altul părăsit de noroc, al treilea părăsit de oameni, al patrulea cercat de nenorociri, de boale, secete, apă, foc și toate elementele mistuitoare. Dar cunoașteți d-v. bunii cititori mizeria dela noi poporul suferințelor, ce se o măi zugrăvesc. Poate numai cei ce s'au mutat cu gîndirile lor în alte regiuni nu le măi vād și nu aud din olimpul închipuirilor lor bolnave suspinele de jos.

Binefacerea are un singur răspuns: recunoștința. Așa este învățătura de pururea și pretutîndenea, cu care se cultivă altruismul — inima. Religiuinea a făcut sfințenie din perfecțiunea acestui altruism al inimei. Numai ea are sînți și drepti.

Răspunsul însă nu vine în o anumită ordine culturală, cum o exprimă aceasta poetic gînditorul panteist Turgenjew. Sînt chiar ordini culturale desordonate în cari miluitul se preface chiar în dușmanul binefăcătorului pe care l-ar sfășia în dinți.

Strüinpel, filosoful de catedră din Lipsca, a prins într'o prelegere a sa asupra eticeii filosofice, — pe vremea cînd îl ascultam,

— acest arcan al sufletului omenesc și i-a dat soluțiunea, prin egoismul firei omenesci, care nu suferă pendența morală de altul și îl roade la inimă datorita ce o are față de binefăcător. Egoismul vede o umilînță în a recunoaște binele făcut de altul cu el și vrea să scape de acea închipuită umilînță, deși binefăcătorul nu i-o cere aceasta, ci din contră îi înalță moralul prin înrudirea sufletească, în care a intrat cu el prin actul binefacerii.

Rezolvarea aceasta a problemei binefacerii și a recunoștinței însă este unilaterală. Ea privește numai pe omul Adam, omul singelui și a cărnii, care numai habitusul său îl consideră de scop al existenței, care a voit să fie și el Dumnezeu, după zisa ispititorului.

Aceasta morală a eului propriu însă este ridicată prin omul Hristos. Nu carnea și singele să vorbească din tine zice Mîntuitorul, ci duhul sfințit, mîngăitorul pe carele las ție, ca nesfîrșit să-ți înspire duhul înțelepciunii, duhul înțelegerii, acela să fie în tine și cu tine. Nu fiți ai cărnii și ai singelui, ci fiți sufletești — fii luminei, căci nu pentru trup sunteți creați, ci pentru suflet.

Aici în aceasta lume a moralei religioase își află rezolvarea și problema binefacerii și recunoștinței ca acțiunii sufletești. Aici recunoștința e vecinic în societatea binefacerii. De aici au răsărit idealurile vieții și puterea de a lucra desinteresat pentru ele.

FOILETON.

Povestea neamului de pe valea Cernei.

Plecat-au plecat
Din oarece sat,
Treî surorele
După floricele
Joî de dimineață
Pe rouă pe ceață,
Sus la codrul Cernii
La vadul Rușavii*)

Sora cea măi mare
Era de mirare,
'Naltă și gingașă
Ca o floare-aleasă;
Simziana 'nume
N'are soață'n lume
De-î căta-î în sin
Îi găsiaî un crin.

Sora mijlocie
Lelița Mărie,
Plină de trufie
Fără viclenie;
De-î căta-î în ochi
Muria-î de deochi.

Sora cea măi mică
Cea măi frumușică
Ca o stea de noapte
Le 'ntrecea pe toate.
Ca raza de soare
Mindreță de floare;

*) Orșova.

Ana Giurgiuleana
Ca și Simziana

În codru mergeau
Și florî culegeau;
Cununi împletiau
Și doine cîntau.
Codrul răsuna
Și se legana.

Ele tot umblară
Până tăbăriră...

Cele mari surori
Culegînd la florî,
Că mi-se vorbiră
Și se sfătuiră;
Pe Ana s'o lasă
Și să plece acasă.
Ana adormia
Și 'n zori se trezia.
Apoi le striga —
Codrul răsuna.
Treî zile umbla
Pe nim' nu vedea;
Tot codrul căta
Surori nu vedea
Numa-un puî de cuc
Cînta pe un nuc.
Pe-acela-l vedea
Și din grai grăia:
— Cucule, drăguțule,
Puiule voinicule,
Scoate-mă la țară
Și la drum de cară,
La surori tu eară
Că-ți voi fi o vară.

Cucul îi grăia
Și așa-î zicea:
— Ba eu, fată ba,
Nu te-oi asculta,
Că am vere multe,
Cît is florî la munte,
Și să măi ruga:
— Cucule, voinicule,
Scoate-mă la țara țară,
La surori tu eară
Că-ți voi fi o soră.
Cucul îi grăia:
— Ba eu, fată, ba,
Că eu am surori
Cîte-s vara florî.
Fata ear zicea
Și se măi ruga:
— Cucule, drăguțule,
Auzi tu voinicule;
Scoate-mă la țară
Și la surori eară,
Că-ți voi fi soție
Până voi fi vie.
Cucul îi grăia:
— Ba io, fată, ba,
Că eu nu-'s ficior,
Ca să mă însor.
Ci-s o păsăruță
Nu știu de drăguță.
Și ea tot mergea.
Și tot se ruga.
Apoi ea vedea,
Un șerpe venind
După ea fugînd,
Ea tare mergea

Aici recunoștința luptă să întrecă binefacerea, cum ne arată exemplele mari ale sftului Chrisostom, Vasilie cel mare și întreg șirul luminătorilor creștinești. Numai aici sunt caractere depline. Religiunea e aceea pentru viața morală, ce este soarele pentru pământ: — fără de religiune viața este un tohn vabohn, o massă haotică, cum era pământul până n'a căpătat lumină.

De câteori vei vedea binefacerea batjocorită să ști, că acolo nu este morală religioasă, pentru că nu este frica lui Dumnezeu. Și nu sunt caractere. **B. și Șc.**

Astronomia și Justiția.

Eată cum astronomia a scăpat dela osînda morței un pîrît nevinovat.

Un tînăr din Ohama (Statele-Unite) s'a văzut băgat în temniță și învinuit c'a pus un geamandan plin cu dinamită în gangul unei case, între 1—3 ceasuri după amiază, în Dumineca de 22 Mai 1910. Se înțelelege că dinamita a făcut explozie, dărîmînd clădirea.

Impotriva lui era mărturia a două fete, între 15—16 ani, cari incredințau cu jurămînt că ele se primblau prin mahala puțin înainte de 3 și au văzut pe acest tînăr ducînd valiza.

Advocatul pîrîtilui a făcut cercetare amănunțită și află că la ceasul acela fetele erau la o biserică aflătoare la un kilometru și jumătate de casa cu pricina; că au stat la slujbă și apoi s'au fotografiat de două ori în apropiere de biserică, pe urmă s'au primblat mergînd spre casele lor.

Pe una din fotografiile se vedea foarte bine o umbră. Advocatului i-a venit în cap să se ducă la un astronom, așteptîndu-se ca învățatul specialist, ar putea socoti, de pe umbră, la ce ceas s'au fotografiat fetele.

Astronomul află că fetele s'au fost fotografiat la 3 ceasuri, 21 minute și 30 de secunde și arată că poate să se fi înșelat, în mai mult sau în mai puțin, c'o minută.

Prin urmare, deoarece fetele s'au fost primblat pe lingă casa cu pricina, după ce

se fotografaseră, n'au avut cum fi pe acolo înainte de 3.

Jurați cu părerea astronomului, s'au declarat ne în stare a se rosti, neștiind pe cine să creadă: pe martore ori pe astronom.

S'a judecat la alți jurați procesul. Procurorul și-a bătut joc de socotelile învățaților și îndeosebi de ale astronomilor. Jurați rîdeau cu hohote așa de caraghioaze pilde le-a povestit procurorul. Au osîndit pe pîrît, care s'a ales cu 15 ani de muncă silnică, fiindcă astronomul băgase îndoială în capul celor ce l-au osîndit.

Apărătorul a făcut recurs. În vremea aceasta sosi ziua de 22 Mai 1911. Astronomul a luat o fotografie în același loc, a făcut din nou socotelele și s'a dovedit că nu se înșelase nici cu 15 secunde.

Casîndu-se judecata, s'a făcut proces din nou. Parchetul a rugat pe G. O. Sivezey, profesor de astronomie la Universitatea din Nebraska, să măsoare umbra de pe fotografie și să afle ceasul la care fetele s'au fotografiat. Sivezey n'a voit să vadă socotelile celui alt astronom, înainte de a le fi isprăvit pe ale sale. Ceasul aflat de el se deosebea de cel găsit de celălalt numai cu 29 de secunde.

În urma acestei potriviri minunate, jurați s'au incredințat că știința astronomiei are drept să ceară mai multă crezare decît mărturia fetelor, cari putuseră așa de lesne să se înșale.

Pîrîtul a fost achitat. (V. N.)

IGIENĂ.

Cum alegem carnea la piață.

Lumea la noi se împarte în două și anume: cei mulți cari aproape nici nu mîncă carne, decît la zile mari și cei puțini, cari își otrăvesc organismul mîncînd carne și ear carne. Foarte rari sînt acei cari știu să alegă o carne bună, căci lucru nu e așa ușor intrucit mai des întîlnim cîrnuri rele, adecă dela vite dacă nu bolnave ori obosite, dar cel puțin bătrîne și slabe.

Nu vorbim de vite tăiate după sau aproape de moarte, pentru că de... omul nostru n'ar vrea să rămînă în pierdere!

Nu trebuie să cumpărăm carne de vacă,

cînd e moale, flașcă, decolorată sau neagră-verde și lipicioasă la degete, cînd e gelatinoasă și pătează mîna, cînd lichidul ce se scurge prin apăsare e spălăcit sau cînd carnea este singeroasă și se vede prin vinele tăiate sînge sau cheaguri, cînd este slabă sau are puțină grăsime rîspîndită ici colo, ori grăsimea este galbenă și cu miros rînced sau altfel, cînd are mîduva oaselor moale sau chiar aproape lichidă.

Dimpotrivă, cînd tăiem și vedem o carne uniform colorată, roșie și frumoasă, acoperită ca un strat mai mult sau mai puțin gros de grăsime albă gălbinie, uniform rîspîndită și ceva mai tare, cum de altfel trebuie să fie și carnea, cînd din ea se scurge prin apăsarea un lichid roșu și carnea tare are un miros plăcut caracteristic și cînd mîduva oaselor este de culoare galbenă roză, atunci putem cumpăra fără grijă, căci vom mînce o bună carne.

După felul vitelor care se taie, avem trei calități de carne și anume:

I. Calitatea I-ă este: carnea de bou sau vacă sistematic îngrășată și avînd 4—8 ani, carnea de vițel cam de 3 luni sau cîntărind cam 65 kgr., și care se cam aseamănă cu cea de porc, numai cît nu e așa de grasă, carnea de miel grăsuț și cea de oae și berbec nu tocmai gras și avînd etatea de 2—3 ani, carnea de porc bine nutrit cu porumb (cucuruz), cartofi etc., și nu cu murdării și care carne are o culoare ușor roză și o slănină groasă albă, tare și unsuroasă.

II. Calitatea II-a prezintă carnea de bou sau vacă mai prost îngrășate și muncite, oile prea grase și vitelor prea în vîrstă și rău hrăniți.

III. În calitatea III-a intră taurii în vîrstă, vaca cu lapte, slăbită, oile slabe și porcul hrănit la întimplare, care decî a putut mînce tot felul de lături și murdării, dar care nu trebuie să aibă așa zisa spurcăciune, adecă linți, bășicuțe albe, opaline, care sînt cisticercii ce dau la om panglica și se vad mai ales sub limba și în mușchii dintre coastele porcului.

De trichina, care se găsește în carnea unor porci, și care este un verme primejdios, cînd ajunge a fi mîncat de om, ne ferim mai greu căci e foarte mic și deaceia e bine să fierbem cît se poate de bine carnea și de fript, să o frigem deasemenea bine, ca să moară și trichina dacă este. N'am nevoie să mai spun că carnea de calitate I este cu mult mai hrănită și se mistue cu mult mai bine decît cea din calitate mai proastă și că decî mai bine e să dăm un ban mai mult pe carne de calitate mai bună decît să ne bucurăm la ieftin și prost.

Chiar la ceași vită încă sînt 3 cataporii de carne și anume:

1) În categoria I-a intră șoldurile (buturile

Serpele-o ajungea,
Și mi-o cuprinde-a
Mijlocu-i strîngea.
Eară ea striga,
Codrul răsuna...

Sus pe Cerna 'nsus
Mulți voinici s'au dus
Și toți s'au repus.
Dar a mai rămas
Un voinic viteaz,
Iovan Jorgovan,
Braț de buzdugan;
Cu un călușel
Ca un vulturel.
El se preumbla
Și să înfăoșă
Ori pe Cerna 'nsus
La un loc ascuns.
Și el auzia,
Dar nu pricepea:
E vers bărbătesc
Sau e femeiesc,
Că Cerna suna
Codrul răsuna.
Apoi se 'ntorcea
Cerne-i de-i zicea:
Înceată Cerno 'nceată,
Că eu îți voi da
De vei asculta,
Un briu de argint
Cum nu-i pe pământ.
Cerna auzia
Dar nu înceta
Înceată Cerno 'nceată,
Că eu îți voi da

De vei înceta,
O breană d'argint
Cum nu-i pe pământ.
Cerna auzia
Peloc înceta.

Iovan Jorgovan,
Braț de buzdugan,
Glasul pricepea
Cînd îl auzia,
Că nu-i bărbătesc
Ci e femeiesc.
Calul își strîngea,
Ear calul fugea;
Că un leu răcni
Șerul frîngea
Flacăra făcînd
Juliț' ascuțînd,
Cîni sumuțînd.
Șerpele 'l vedea
Și din grai grăia:
— Iovan Jorgovan,
Braț de buzdugan!
Cu ce fel de bine
Vii tu cătră mine,
Să nu socotești
Să mă prăpădești.
Te rog viu mă lasă
Și te întoarce-acasă;
Jur pe capul meu
Mort voi fi mai rău.
— Ba eu nu mă 'ntorc
Până vei fi mort.
— Iovan Jorgovan,
Braț de buzdugan;
Te rog viu mă lasă

Și te 'ntoarce-acasă.
Ba eu nu mă 'ntorc —
Până vei fi mort,
Că te-am auzit
Pân'ăi otrăvit
Față femeiască
Cu falca-ți hoțască,
Șerpele zicea:
— Iovan Jorgovan,
Braț de buzdugan,
Eu am auzit;
Calul tropotînd
Ca un leu răcniind,
Și n'am vătămât
Cel suflet curat.
Te rog viu mă lasă
Și te 'ntoarce-acasă,
Jur pe capul meu,
Mort voi fi mai rău:
Capul s'a 'mputi
Muscă va ieși,*)
Calul va mușca
Pe loc va crepa.
Boi va otrăvi
Plugul va opri.
— Ba eu nu mă 'ntorc
Până vei fi mort.
Lumea va 'nvăța
Fumuri ca să facă,
Musca ca să crape:
Cal nu va muri,
Boi n'a otrăvi
Plug nu va opri.

*) Musca columbace, care primejduște vitele prin acest țînut.

de dinapoi și cu șira spinării corespunzătoare, lîngă care să găsească pe partea dinlăuntru cei 2 mușchi, cari reprezintă carnea cea mai hrănită și cea mai gustoasă.

Dacă nu cumpărăm tot mușchiul, atunci e bine să cerem partea de mijloc, căci ea este cea mai bună.

2) În categoria II-a intră spatele (buturile de dinainte), cu șira spinării întinsă înapoi, până la șoldurile și coastele dinspre burtă, și de aici încolo începe categoria III-a în care intră burta, picioarele și gîtul.

(„Albina“).

Dr. D. Pașcanu.

ECONOMIE.

Asigurați contra focului.

(Din „Foile economice transilvane“ Nr. 44/1912).

Din timp în timp, dar durere foarte des, circulară știri prin zărele noastre, că în cutare sat a izbucnit un foc groaznic și a cauzat pagube mari. Foarte des e vorba de pagube mari și ruina averii. Ce este însă mai dureros, în butul tuturor îndemnurilor și sfaturilor, o parte însemnată a economilor nu sînt asigurați. Cît de greu atinge soarta pe acei economi, a căror recoltă și întreg avutul cad jertfă flăcărilor și prin aceasta ajung în mizerie și la sapă de lemn. Și ce muștră de conștiință trebuie să îndure un cap de familie, cînd vede că din cauza unei întrelăsări ușuratic trebuie să sufere nenorocire o familie întreagă. Este ușuratic și foarte nesocotit azi un econom, care nu se asigură în contra focului. Premiile de solvit la asigurări de foc sînt atît de neînsemnate, încît fiecare se poate asigura, care dispune de ceva avere. Deaceia se poate azi aștepta, ca fiecare econom să-și asigure avutul, ca în caz de incendiu să nu fie avizat la mila publică. Sincer zis, azi n'are drept moral acel econom sau oricare altul, ca pentru pagube de incendiu să colecteze publice pentru sine. De acel drept numai atunci se poate folosi, cînd este persecutat de soartă care în efectul ei nu oferă scut și nu se poate încușura. Contra pagubelor de foc să dă azi fiecăruia posibilitatea de a se apăra. Și cine nu se folosește de această posibilitate, este singur de vină la nenorocirea sa.

Ce să se asigure contra focului? Răspunsul la această întrebare se poate da foarte ușor. Acela sînnă: Toate obiectele ce sînt arzibile și aparțin proprietății. În prima linie sînt — se înțelege — a se asigura edificiile în contra focului. Nicî un edificiu nu este întreg scutit în contra focului. Deaceia toate clădirile — fără excepție — sînt a se asigura în contra focului.

O parte însemnată a proprietății economice

Iovan Jorgovan,
Braț de buzdugan,
Sabia 'nvirtia
Șerpele-l tăia,
Tot il dumica.
La fată mergea;
Minuni il prindea
De a ei frumsețe,
De-a ei tinerețe.
In brațe-o lua
Și o săruta,
Ear fata 'l grăia:
— Iovan Jorgovan,
Braț de buzdugan
Nu grăbi cu mine,
Că nu va fi bine;
Tare sămănăm,
Să ne întrebăm,
Dece neam sîntem?
Ce viță vom fi?
'S fată de împărat
Dela Scăpătat.
Iovan s'a întristat.
— Cred că am păcat;
Că te-am îmbrățoșat,
Și te-am sărutat.
'S fiu de împărat
Dela Scăpătat.
Și ne-au blăstămat
Ai noștri părinți
Să fim despărțiți.
— Tu să fi la răsărit,
Ca și cerbul rătăcit...
Eu să fiu la Scăpătat
Ca și leul vătămat...

formează de regulă unelte și mașinile economice, precum și mobilierul din casă. Un econom precut asigură și acesta în contra focului.

Cu deosebire sînt periculoase în contra focului cerealele (bucatele) neîmblătite și nutrețul (fin, paie etc). Cît de des nu ard aceste produse, și economul ajunge prin aceasta în cea mai amară lipsă, că-i lipsește nutrețul pentru vite, pînea pentru familie și sămînța pentru anul viitor. De multeori îi lipsesc și banii pentru cumpărarea acestor produse. Fiecare econom să-și pună ca bază nestrămutată asigurarea tuturor bucatelor cu paie cu tot și tot nutrețul în contra focului. Asigurarea să se facă înainte de începerea cîrătuului recoltei de pe cîmp. Și chiar dacă se intenționează a se îmblăti îndată după seceră, se recomandă totuși asigurarea, deoarece chiar și în decursul cîrătuului sau îmblătirii se poate esca foc. Cerealele în paie se asigură deregulă numai până la terminarea îmblătirii. Dacă să păstrează bucatele într'un edificiu mai sigur în contra focului, nu este neapărat delipsă asigurarea. În caz contrar se poate asigura și pe mai departe. Fînul și paiele se asigură deregulă dela recoltă până la acel termen, cînd se gată cu hrănitul vitelor.

Fiecare să-și asigure avutul cudeosebire ceî săraci. Premiul anual de solvit este foarte mic, — pericolul însă, ca prin incendiu se ajungă sărac detot, este foarte mare.

„Transsylvania“ bancă de asigurare indigenă, care există din anul 1868 primește spre asigurare în contra focului edificii, mobile, produse de cîmp mașini etc. pelingă premiile cele mai ieftine.

Îndeosebi se atrage atențiunea economilor noștri asupra asigurărilor în paușal. Cu o asigurare în paușal își asigură proprietarul pelingă edificii și toată proprietatea mobilă, vitele produsele etc. în contra focului, cu o astfel de asigurare sînt asigurate proprietățile mobile produsele și vitele pe moșia întreagă, fără considerare, că se află aceia sub acoperiș sau sub cerul liber. La o asigurare pe 10 ani acordă „Transsylvania“ dela premiul net 20% rabat în fiecare an.

Aproape în fiecare comună are „Transsylvania“ bărbăți de încredere (agenți), la cari vă puteți adresa cu toată încrederea și puteți îndată încheia orice asigurare.

Detragerea pierderilor la acții din venitul brut.

— O ordinațiune ministerială importantă. —

La intervențiunea „Asociației regnicolare a institutelor de bani („Pánzintézetek Országos Egyesülése“) ministrul de finanțe, Teleszky a emis cu data de 19 Mai a. c. sub Nr. 25.436 a ordinațiune circulară cătră toate direcțiunile financiare din țară, prin care le înștiințează că îngăduie, în mod excepțional, ca la acele institute de bani, cari au avut acții dela „Magyar Pénzintézetek Központi Hitelbankja“ și au amortizat în bilanțul pe 1912 pierderile acestea, să se poată detrage din venitul brut cu ocazia fixării dării pe anul 1913.

Detragerea din venitul brut a acestor pierderi este îngăduită exclusiv numai în acel caz, dacă de fapt valoare acțiilor din chestiune a fost amortizată atît în bilanțul de avere, cît și în contul de profit și pierdere pe 1912 al respectivului institut și suma pierderii a fos arătată în cifre.

Dispzițiunea aceasta a ministrului de finanțe are valoare exclusiv numai pentru fixarea dării bazată pe bilanțurile anului 1912.

Recomandăm ordinațiunea de mai sus în deosebită atențiune a băncilor noastre interese în cauză.

FELURIMI.

Darul Domnului. În Orășelul englez Chisgick, un măestru zidar, cu numele Robers, a avut fericirea să-și boteze acum al 29-lea prunc al său. Dar Robers mai are rivali în privința aceasta, în Anglia. Un alt englez, P. A. Slack din Purley are tot 29 copii, însă nu din două căsnicii, ca Rubers, ci dintr'una singură. Din prilejul acesta, unele zăre irlandeze au fînut să constate însă că Irlandezii întrec, în privința aceasta, pe rivalii lor seculari, pe Englezi; ei sînt mai binecuvîntați de Domnul, deoarece irlandezul Thomas Urgubart din Cromarty are 36 prunci, toți sănătoși și voinici dintre cari mulți se află deja în slujbe mari și bine plătite.

CRONICA.

Prof. d-na *Maria P. Marinescu*, licențiată în filologie, fosta directoară a „Institutului model“ de fete din Turnu-Severin, a fost distinsă cu medalia benemerenti cl. I. pentru merite. Sincere felicitări!

Rectificăm, că eminentul elev dela școala superioară de metalurgie din Segedin, bursier al „Asociațiunii“ se numește *Gheorghe Băgărea*, nu Runcanu cum se tipărise greșit în numărul din urmă.

† *Irma Dvorzsák* născ. *Stocker*, soția d-nului măestru lăcătuș R. Dvorzsák din localitate, a încetat din viață Joi dim. la orele 2 în vîrstă de 25 ani. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată!

Citim în „Oraviczaer Wochenblatt“: În cursul lunii Iulie n. c. va începe să apară în tipografia lui Kaden din localitate un nou ziar maghiar: „Oraviczbányai Híradó“, redigiat de d-ni I. Szesler și I. Pető.

D-șoara *Cornelia Pop*, fca preotului din Ticvaniu-mare s'a fidanțat cu d-l *Ion Cîșmaș* teol. absolut. Siacere felicitări!

Să scot din circulație bancnotele de 100 coroaoe cari poartă data 2 Ianuar 1910. Bani aceștia să mai primesc pentru plătire sau schimb până în 31 Mai 1915. De aici încolo până în 31 Mai 1921 să primesc numai ca schimb la oficiile băncii austro-ungare. După terminul din urmă banca nu mai primește bancnotele amintite.

† Negustorul *Valentin Eiszele* din Oravița, a încetat din viață Marți înainte de amiază în vîrstă de 53 ani. Odihnească în pace!

D-l *Emil Persecă* cand. de adv. la noi a trimis la fondul zăriștilor 10 cor. din prilejul căsătoriei d-sale cu d-șoara *Elisa Scala*.

Din Londra sosește vestea că în internatul de copii „Leatherhead“ erau să cadă jertfă focului 250 miî de copii, dacă bărbăția unui băiat nu intervenia la tim. Băiatul s'a deșteptat la orele 2 și jumătate din noapte în urma vîjeitului focului ce năpădise coperișul internatului și străbătuse în odaia vecină a dormitorului. Tipînd în gura mare că-i primejdie, a trezit din somn întreg personalul internatului și pe toți copii din dormitor, dîndu-se astfel posibilitatea ca în timp de zece minute internatul să fie părăsit, în care timp flăcările incendiară toate odăile și apartamentele. Panica între copii e de nedescris, mulți dintre ei s'au ales cu rane cînd în groaza cea mare au sărit prin ferestri în stradă.

Guvernul francez a hotărît ca în Ierusalim să ridice o universitate franceză completă.

Aviatoarea Miss Tilly Broadwick din Los Angelos a săvîrșit o îndrăzneță faptă. S'a ridicat pe un aeroplan la o înălțime de o mie metri și a sărit din aparat cu ajutorul unei umbrelor anume construite. Curagioasa Miss a izbutit în adevăr să ajungă nevătămată la pămînt.

La academia de științe din Paris, generalul Bassot a anunțat descoperirea făcută de Schaumas, astronom la observatorul din Odesa, a unei comete de mărimea a 9-a. Cometa e vizibilă acum în regiunea zenit.

Pănăce în părțile noastre, mai ales în comitatul Hunedorii și al Caraș-Severinului, se repetă revărsările de ape, în Spania domnește de câteva săptămîni o căldură colosală. Termometrul arată în umbră de obicei 39 grade Celsius. Uneori temperatura se urcă până la 44 grade. Căldurile insuportabile au produs numeroase jertfe: mai multe persoane au murit de insolatie, altele a nebunit. Sinuciderile cresc cu fiecare zi.

Direcțiunea căilor ferate ungare a introdus de cîva timp clasa a treia la unele trenuri accelerate. În considerare că încercarea a dat un rezultat favorabil, clasa a treia începînd din toamna acestui an se va introduce la toate trenurile accelerate

Editor-proprietar: *Gheorghe Jianu*.
Redactor-responsabil: *Ilie Oravițanu*.

LIPIK
SLAVONIA

BĂI DE CURĂ : DE PRIMUL RANG
VINDECARE SIGURĂ

Reumatism, ischias, boale de sucurile corpului, diabetică, boale deconstitua corpului, morburii de copii, de oase fracturate, de exudate.

Băile sînt deschise vara și iarna.

La cerere se trimit prospectele gratuite Izvoare calde cu conținut bogat de acid alcalic și iod radioactiv de 64° C.

Aviz.

Dăm de știre la totnatul că la **Redacția noastră** aici în **Oravița** lângă banca românească „Oraviciana“, am deschis la 1. Ianuar c. st. n. un

Birou de informații,

la îndămîna celorce au daraveri de orice natură atît în orașul cît și în provincia noastră întreagă, exoperînd, ori înlezînd fiecărui care ne trece pragul: cumpărări și vinderi de imobile, obiecte, mașini agricole, acții etc., dînd Românilor noștri din Valea Carașului, cari ne vor cere ajutorul și alte îndrumări necesare.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care de-părtează de pe față și de pe mîni orcefel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebun-tate pîn'acum. Se capătă la: **Apoteca Sfîntul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein). Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroană. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpu-nului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți măi bune sînt pi-căturile americane. Prețul 1 cor.

Cea măi bună hîrtie pentru ci-garete Club din fabrica Modiano.

Depoul general pentru Banat la

IGNAZ FELDMANN
în Oravița

Se capătă în toate prăvăliile măi bune. La negustorul **Gheorghe Lerca** în Cacova (Kákófalva) sînt de vînzare

2 bici (de 18 luni).

Banca de asigurare

„Transylvania”

fondată la 1868, primește asigurări pe viață și asigurări încontra facului și încontra grin-dinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Des-păgubiri plătite: 7 1/2 milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiuni la Direcțiune în **Sibiu**, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în **Arad** la Agentura cercuală din **Oravița** și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de-ai noștri de toată încrederea.

Compagnie Gener. Transatlantique

Linia franceză

Linie directă de vapoare:

Havre—Newyork

și

Kanada

peste Basel (Svițera) și Paris.

Biroul: Budapest, VII., Baross-tér 15
Telefon Iózséf 14—97.

Cel măi modern atelier de specia-lități de corsete din sudul Ungariei. Aduc la cunoștința on. dame că execut cele măi elegante **legătore de casă pentru pin-tece și corsete mari** (Princés), la cari între-buințez numai oase veritabile de pește. Prețuri moderate.

soția lui **TEODOR FAUR**

Timișoara-Iosefin

strada Török numărul 1.

Ateliere de model: Deva, Petrojeni, Verșej, Panciova, Becicerecul-mare, Madoș, Bereg-szász, Törökberse, ear în Oravița la

Dobó Antalné

Aviz.

Anunțăm cu onoare pe P. T. arhitecți și pe ceice își zidesc case, că la

Prima Țiglarie cu abur

s. p. a. în Iasenova (Karaszjaszenő)

se capătă

țigla de acoperiș fălțuită bună de legat
de prima calitate, cu prețuri absolut solide.

Apoteca la „Sf. Gheorghe”
Strada principală (vis-à-vis de R. Goldstein)

Tiparul Tipografiei „Progresul” societate pe acții, Oravița.